

Bruselj, 28. september 2026
(OR. en)

13704/26

POLCOM 349

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	28. september 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2026) 506 final
Zadeva:	POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ o izvajanju in izvrševanju politike EU na področju trgovine in gospodarske varnosti

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 506 final.

Priloga: COM(2026) 506 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 28.9.2026
COM(2026) 506 final

**POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, SVETU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ**

o izvajanju in izvrševanju politike EU na področju trgovine in gospodarske varnosti

KAZALO

I.	UVOD	2
II.	ČIM BOLJŠE IZKORIŠČANJE PREFERENCIALNIH TRGOVINSKIH SPORAZUMOV EU.....	4
II.1	TRGOVINA EU S PREFERENCIALNIMI PARTNERICAMI LETA 2025	4
II.2	PROMOVIRANJE TRGOVINSKIH SPORAZUMOV EU.....	10
II.3	TRGOVINA IN TRAJNOSTNI RAZVOJ V SREDIŠČU POZORNOSTI.....	11
III.	POMOČ MSP PRI ISKANJU MESTA V SVETOVNI TRGOVINI	14
IV.	ODPRAVLJANJE OVIR IN ISKANJE REŠITEV	14
IV.1	NAJNOVEJŠE INFORMACIJE O OVIRAH PRI DOSTOPU DO TRGA	15
IV.2	NAJNOVEJŠE INFORMACIJE O ENOTNI VSTOPNI TOČKI ZA PRITOŽBE	19
V.	DVOSTRANSKO IN VEČSTRANSKO REŠEVANJE SPOROV	21

I. Uvod

To je šesto konsolidirano **letno poročilo**¹ o **izvajanju in izvrševanju politike EU na področju trgovine in gospodarske varnosti**. V njem so predstavljene najnovejše informacije o razvoju trgovinskih tokov blaga in storitev med EU in njenimi preferencialnimi partnericami ter pregled glavnih dejavnosti in dosežkov EU, ki so v letu 2025 potekali pod vodstvom glavnega pooblaščenca Evropske komisije za nadzor izvrševanja trgovinskih pravil².

To poročilo se osredotoča na izvajanje in izvrševanje mednarodnih zavez v okviru preferencialnih trgovinskih sporazumov EU in STO. Komisija pripravlja ločena poročila o področjih, povezanih s trgovino in gospodarsko varnostjo, zlasti o pregledu neposrednih tujih naložb ter nadzoru izvoza blaga z dvojno rabo. Med druga področja, povezana s trgovino, ki so zajeta v namenskih poročilih Komisije, spadajo splošna shema preferencialov EU (GSP), pravice intelektualne lastnine in instrument za mednarodno javno naročanje.

Izvajanje in izvrševanje mednarodnih trgovinskih zavez v okviru STO in dvostranskih trgovinskih sporazumov še naprej prinaša konkretne koristi, saj olajšuje dostop do izvoznih trgov, krepi odpornost evropskega gospodarstva, pospešuje diverzifikacijo in zmanjšuje odvisnosti.

Prvič, evropska podjetja so lahko izkoristila priložnosti, ki jih je ustvarila obsežna mreža 44 preferencialnih trgovinskih sporazumov EU. Njihovo učinkovito izvajanje in izvrševanje še naprej prinaša **močno rast izvoza**, kot kažejo naslednji primeri.

- **Naknadno vrednotenje**³ Celovitega gospodarskega in trgovinskega sporazuma (CETA) med **EU in Kanado**, objavljeno junija 2025, kaže, da predvidljiva trgovina, ki temelji na sodelovanju, deluje. Od začetka začasne uporabe leta 2017 je navedeni sporazum prispeval k povečanju izvoza in diverzifikaciji dobavnih verig v vseh državah članicah EU, bruto domači proizvod EU pa se je vsako leto povečal za 3,2 milijarde EUR. Med neposredne koristi spadajo povečanje dvostranske trgovine z blagom in storitvami med EU in Kanado za 71 % (z 72,2 milijarde EUR leta 2016 na 123 milijard EUR leta 2023), povečanje izvoza blaga iz EU za 64 % in povečanje izvoza storitev iz EU v Kanado za 81 %.

¹ Spletna stran Komisije o [izvajanju in izvrševanju trgovinskih sporazumov EU](#) vsebuje dodatne informacije k temu poročilu, in sicer o: (i) razvoju trgovine EU s preferencialnimi partnericami v letu 2025; (ii) uporabi tarifnih preferencialov pri izvozu EU in uvozu iz preferencialnih trgovinskih partneric tako za EU kot za države članice in (iii) podatke o uporabi tarifnih kvot v okviru nekaterih trgovinskih sporazumov.

² Informacije o posameznih trgovinskih sporazumih EU so dostopne na spletišču Komisije o [trgovinskih sporazumih EU](#), ki vsebuje povezave do posameznih strani držav z informativnimi pregledi, vodniki in zgodbami o uspehu ter do poročil po sejah skupnih odborov in dialogov.

³ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en.

- **Začasni sporazum o trgovini med EU in Čilom (ITA)**, ki velja šele od februarja 2025, je v prvih 11 mesecih izvajanja zabeležil močno rast v skupni vrednosti 20,8 milijarde EUR. Pošiljke strojev in naprav iz EU so se povečale za 9,1 %, izvoz kemičnih izdelkov pa za 8,5 %.
- Izvoz blaga iz EU na **Japonsko** se je med letom 2018 (letom pred začetkom veljavnosti Sporazuma o gospodarskem partnerstvu med EU in Japonsko) in letom 2025 povečal za 14 %. Izvoz storitev iz EU se je povečal za 57 %.

Drugič, trgovinski sporazumi in partnerstva EU so še naprej podpirali **odpornost dobavnih verig**, saj so EU pomagali zagotoviti kritične vhodne materiale, kot so energija in surovine, ter **zmanjšati njeno prekomerno odvisnost od posameznih virov oskrbe**.

Trgovinski sporazumi EU imajo še naprej pomembno vlogo pri zagotavljanju **stabilnega vira uvoza surovin in energentov**, ki so potrebni za gospodarstvo EU, kot kažejo naslednji primeri.

- Uvoz surovin in energentov iz **Kanade** se je od leta 2022 močno povečal, ta trend pa se je nadaljeval tudi leta 2025, ko je več kot četrtnina uvoza mineralnih proizvodov v EU prihajala iz Kanade. Uvoz iz **Kanade** se je med letoma 2024 in 2025 povečal za 14 % (v vrednostnem smislu), s čimer se je nadaljeval trend, opažen od leta 2022, in dosegel 6,1 milijarde EUR.
- Od začetka veljavnosti sporazuma ITA med **EU in Čilom** februarja 2025 se je uvoz mineralnih proizvodov v EU povečal za 33 %.
- Preferencialne partnerice zagotavljajo četrtno uvoza kritičnih surovin (CRM) v EU. Medtem ko je skupni uvoz kritičnih surovin v EU⁴ v vrednostnem smislu leta 2025 v primerjavi z letom 2024 ostal razmeroma stabilen, in sicer se je rahlo povečal za 0,32 %, se je uvoz iz nekaterih trgovinskih partneric, proizvajalk surovin, kot sta **Kanada** in **Demokratska republika Kongo**, močno povečal. Tako se je uvoz kritičnih surovin iz **Kanade** v EU v vrednostnem smislu povečal za 62 % na 3,3 milijarde EUR. V istem referenčnem obdobju se je uvoz kritičnih surovin iz Demokratske **republike Kongo** v EU v vrednostnem smislu povečal za 79 % na 2,9 milijarde EUR.

K olajšanju uvoza kritičnih surovin običajno prispevajo tudi nepreferencialna trgovinska partnerstva, kot sta Sporazum o gospodarskem partnerstvu in strateško partnerstvo med EU in

⁴ Podatki za kritične in strateške surovine, kot so opredeljene v Aktu o kritičnih surovinah (CRMA).

Kazahstanom. Na primer, uvoz surovin iz **Kazahstana**⁵ v EU se je leta 2025 v primerjavi z letom 2024 vrednostno povečal za 32 % in dosegel 1,18 milijarde EUR.

Obsežna mreža trgovinskih sporazumov EU je okrepila tudi njeno **geopolitično prisotnost** v hitro slabšajočem se mednarodnem okolju.

- Na primer, zmanjšanje izvoza blaga iz EU v Rusijo za 54,5 milijarde EUR leta 2025 (v primerjavi s povprečjem v obdobju 2019–2021) je bilo več kot izravnano s **povečanjem izvoza iz EU v partnerice, s katerimi ima EU sklenjene sporazume o prosti trgovini (FTA), za več kot 250 milijard EUR** v navedenem letu.
- Zmanjšanje izvoza **vozil in delov vozil** v Rusijo za 8 milijard EUR leta 2025 (v primerjavi s povprečjem v obdobju 2019–2021) je izravnal že zgolj večji izvoz iz EU v Združeno kraljestvo v vrednosti 9,7 milijarde EUR. Zmanjšanje izvoza **električnih strojev** v Rusijo za 7 milijard EUR pa je izravnal večji izvoz (9 milijard EUR) v vrsto trgovinskih partneric, med drugim v Švico, Združeno kraljestvo, Mehiko in Norveško.

Poleg dostopa do trga so trgovinski sporazumi EU še naprej imeli pomembno vlogo pri **krepitevi trgovine in trajnostnega razvoja v letu 2025**.

- **Japonska, Čile in Angola** so med drugim sprejeli ukrepe za ratifikacijo temeljnih konvencij Mednarodne organizacije dela (MOD).
- Komisija je zaključila predhodno oceno dveh zunanjih pritožb glede **Vietnama**, ki sta se nanašali na vprašanja dela in z njimi povezana vprašanja človekovih pravic. Prejela je tudi novo pritožbo glede domnevnih kršitev zavez glede trgovine in trajnostnega razvoja (TSD), ki naj bi jih storil **Ekvador**, in prvo pritožbo glede splošne sheme preferencialov, ki se nanaša na **Pakistan**.

II. Čim boljše izkoriščanje preferencialnih trgovinskih sporazumov EU

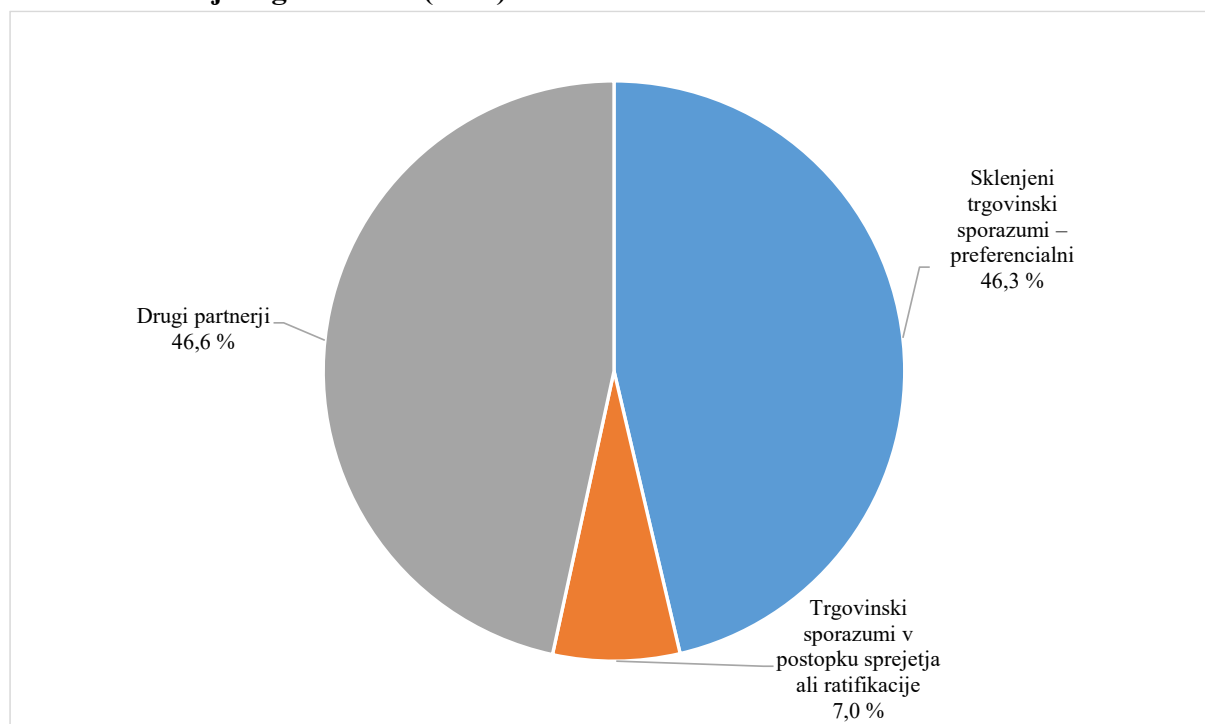
II.1 Trgovina EU s preferencialnimi partnericami leta 2025

Konec leta 2025 je imela EU sklenjenih 44 preferencialnih trgovinskih sporazumov s 76 partnericami, kar ustreza 46,3 % celotne zunanje trgovine EU. Skupna trgovina EU s preferencialnimi partnericami je znašala 2 390 milijard EUR, od tega je izvoz znašal 1 340 milijard EUR, uvoz pa 1 050 milijard EUR. Trgovinska bilanca EU s preferencialnimi partnericami se je z 276 milijard EUR v letu 2024 povečala na 289 milijard EUR v letu 2025.

⁵ Sporazum o okrepljenem partnerstvu in sodelovanju med EU in Kazahstanom se uporablja od leta 2016, veljati pa je začel leta 2020. Leta 2022 sta pogodbenici sklenili strateško partnerstvo na področju surovin: [Trgovinski odnosi EU s Kazahstanom](#).

Leta 2025 in v prvem četrtletju leta 2026 so bili po intenzivnih pogajanjih s temi partnericami sklenjeni tudi trgovinski sporazumi z Mercosurjem⁶, Mehiko, Indonezijo, Indijo in Avstralijo. Kot je prikazano na sliki 1, bodo skupaj povečali delež preferencialne trgovine EU na 53,3 %.

Slika 1: Zunanja trgovina EU (2025)

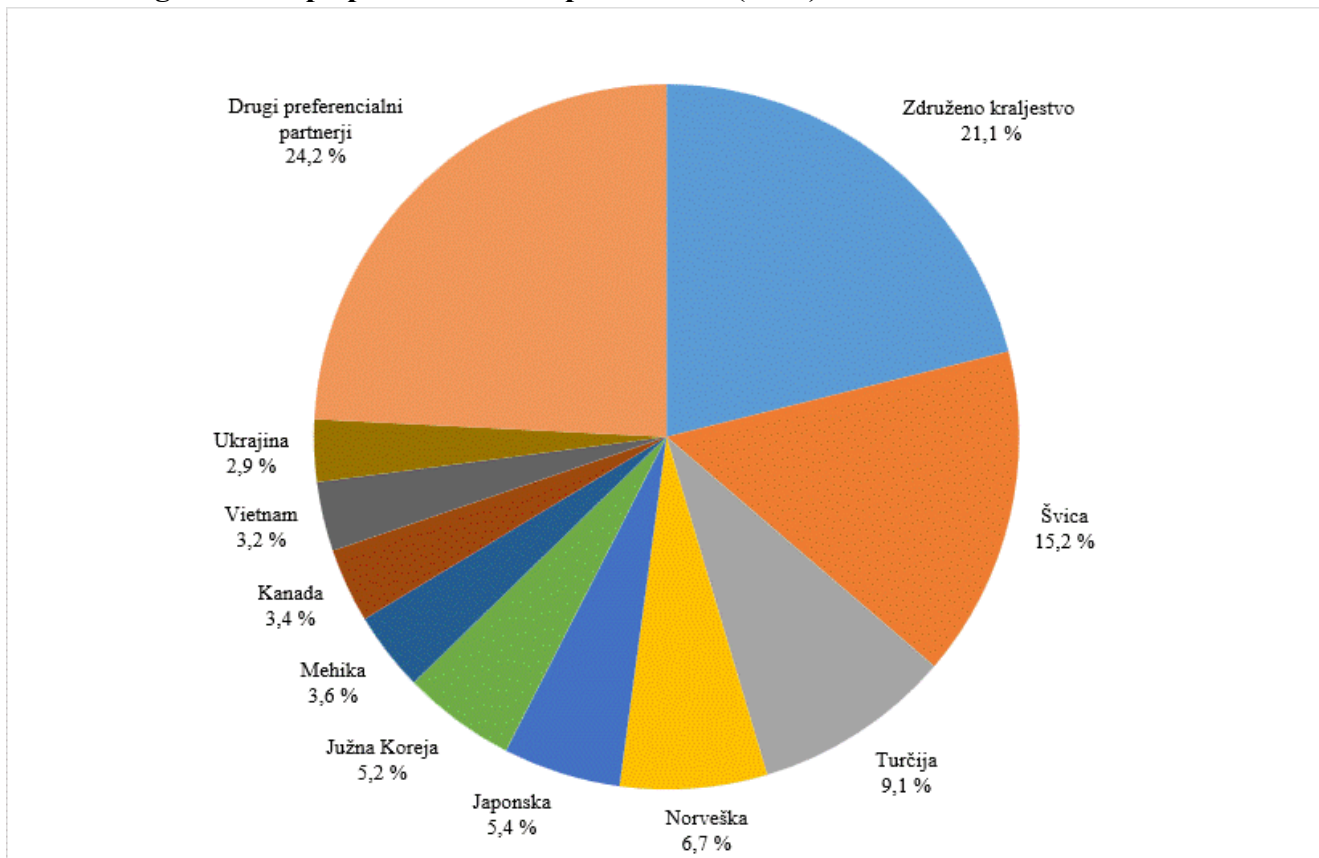

Vir: izračuni GD za trgovino na podlagi Eurostatove podatkovne zbirke Comext.

Kot je prikazano na sliki 2, je največja preferencialna partnerica EU ostalo Združeno kraljestvo (21,1 % trgovine EU s preferencialnimi partnericami), sledile pa so mu Švica (15,2 %), Turčija (9,1 %), Norveška (6,7 %) in Japonska (5,4 %). Teh pet partneric je skupaj predstavljalo skoraj 60 % preferencialne trgovine EU v letu 2025.

⁶ Trgovinski sporazum med EU in Mercosurjem se začasno uporablja od 1. maja 2026.

Slika 2: Trgovina EU po preferencialnih partnericah (2025)

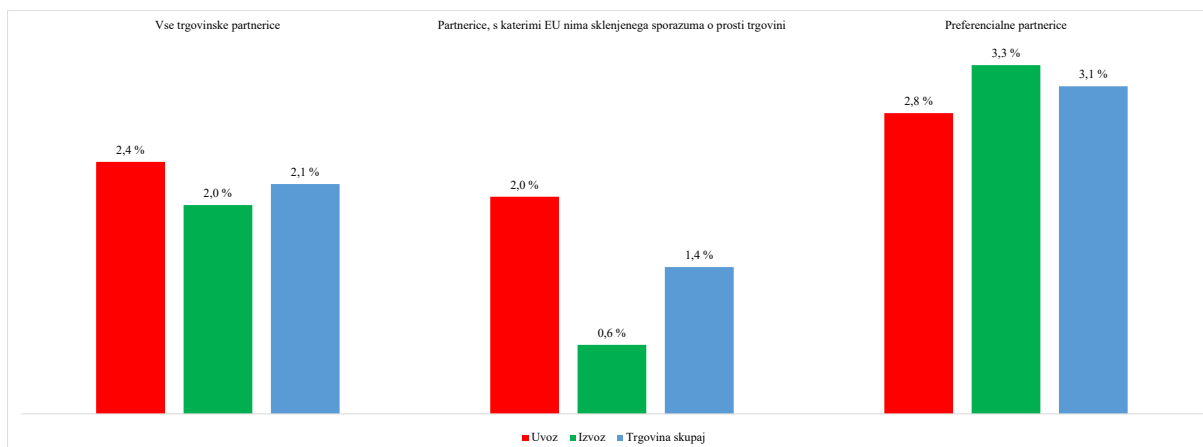

Vir: izračuni GD za trgovino na podlagi Eurostatove podatkovne zbirke Comext.

Kot je prikazano na sliki 3, je letna blagovna menjava EU s preferencialnimi partnericami še naprej rasla hitreje kot trgovina z vsemi partnericami skupaj in s podskupino partneric, s katerimi EU nima sklenjenih sporazumov o prosti trgovini.

Trgovina EU s preferencialnimi partnericami se je med letoma 2024 in 2025 povečala za 3,1 %, kar je več kot trgovina z vsemi partnericami in s partnericami, s katerimi EU nima sklenjenih sporazumov o prosti trgovini, ki sta se povečali za 2,1 % oziroma 1,4 %. Izvoz blaga v preferencialne partnerice se je povečal za 3,3 %, medtem ko sta se izvoz v vse partnerice skupaj in izvoz v podskupino partneric, s katerimi EU nima sklenjenih sporazumov o prosti trgovini, povečala zmerneje (za 2,0 % oziroma 0,6 %).

Slika 3: Letna rast blagovne menjave EU po vrsti partnerice (2024–2025)

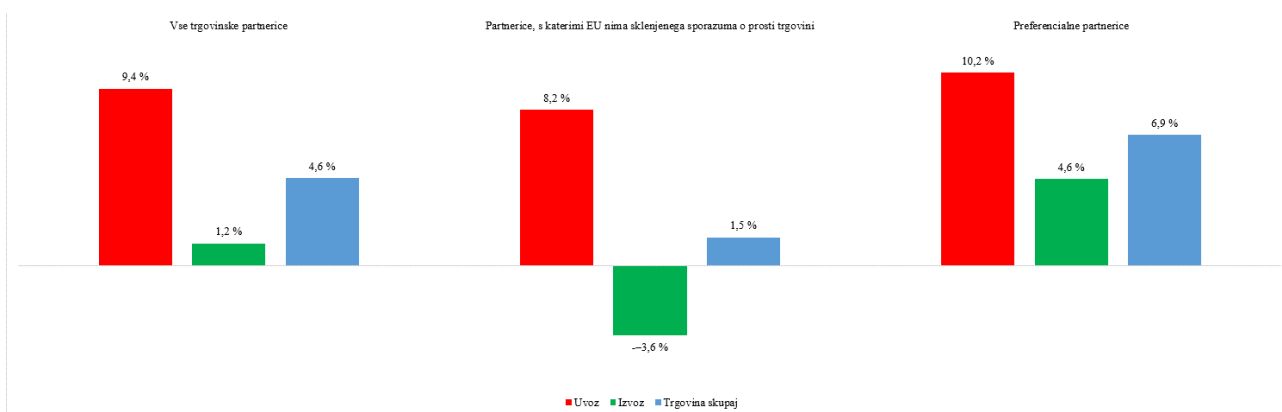

Vir: izračuni GD za trgovino na podlagi Eurostatove podatkovne zbirke Comext.

Trgovinski sporazumi EU so tudi leta 2025 še naprej **spodbujali trgovino EU s kmetijsko-živilskimi proizvodi s preferencialnimi partnericami**, ki je rasla hitreje (6,9 %) kot trgovina s partnericami, s katerimi EU nima sklenjenih sporazumov o prosti trgovini (1,5 %), in z vsemi trgovinskimi partnericami (4,6 %). Trgovina s kmetijsko-živilskimi proizvodi je predstavljala 9 % celotnega izvoza EU in 7,5 % uvoza ter prispevala 37 % k skupnemu trgovinskemu presežku EU.

Kot je prikazano na sliki 4, se je **izvoz kmetijsko-živilskih proizvodov iz EU v preferencialne partnerice** povečal za 4,6 %, izvoz iz EU v vse partnerice skupaj se je povečal za 1,2 %, izvoz iz EU v partnerice, s katerimi EU nima sklenjenih sporazumov o prosti trgovini, pa se je zmanjšal za 3,6 %.

Slika 4: Letna rast trgovine EU s kmetijsko-živilskimi proizvodi po vrsti partnerice (2024–2025)

Vir: izračuni GD za trgovino na podlagi Eurostatove podatkovne zbirke Comext.

Leta 2025 je **Združeno kraljestvo** potrdilo svojo vlogo vodilne namembne države za izvoz kmetijsko-živilskih proizvodov iz EU med preferencialnimi partnericami in vsemi partnericami, pri čemer je izvoz presegel 55 milijard EUR, kar je 3 % več kot leta 2024. Izvoz EU v drugo največjo namembno državo, **Švico**, je leta 2025 znašal približno 13 milijard EUR, kar pomeni povečanje za 7,5 %. **Japonska** je bila tretja največja namembna država med

preferencialnimi partnericami, izvoz kmetijsko-živilskih proizvodov iz EU pa je presegel 8 milijard EUR.

Trgovinski sporazumi EU, kot je CETA med **EU in Kanado**, od začetka svoje uporabe močno podpirajo rast izvoza kmetijsko-živilskih proizvodov. Glede na *naknadno* vrednotenje, zaključeno leta 2025⁷, se je izvoz v nekaterih kmetijsko-živilskih sektorjih močno povečal.

- Na primer, izvoz vina iz EU v Kanado se je v obdobju po začetku začasne uporabe sporazuma (2018–2025) v povprečju povečal za 39 % v primerjavi z ustreznim obdobjem pred sporazumom (2010–2017).
- Izvoz ekstra deviškega oljčnega olja se je povečal za 46 %, izvoz sira pa se je skoraj podvojil, saj se je povečal za 96 %.

Uvoz kmetijsko-živilskih proizvodov v EU iz preferencialnih partneric je prav tako izkazal močnejšo rast (10,2 %) v primerjavi z nepreferencialnimi partnericami (8,2 %).

- **Združeno kraljestvo** je leta 2025 ostalo največji vir preferencialnega uvoza kmetijsko-živilskih proizvodov v EU, saj je predstavljalo 8 % (oziroma 16,0 milijarde EUR) celotnega uvoza kmetijsko-živilskih proizvodov v EU, sledila pa mu je **Ukrajina** (11 milijard EUR).
- **Slonokoščena obala** je bila tretji največji vir uvoza kmetijsko-živilskih proizvodov v EU iz preferencialnih trgovinskih partneric, pri čemer je bila vrednost tega uvoza leta 2025 8,9 milijarde EUR. Skupni uvoz iz Slonokoščene obale se je med letoma 2024 in 2025 vrednostno povečal za 23 %, uvoz kmetijsko-živilskih proizvodov pa za 31 %. K tej rasti so prispevale višje cene kakava, vendar je Sporazum o gospodarskem partnerstvu med EU in Slonokoščeno obalo državi pomagal diverzificirati izvoz z znižanjem tarif za predelani kakav⁸.

Do konca leta 2025 so bile **geografske označbe EU** na podlagi trgovinskih sporazumov zaščitene v 35 državah nečlanicah EU.

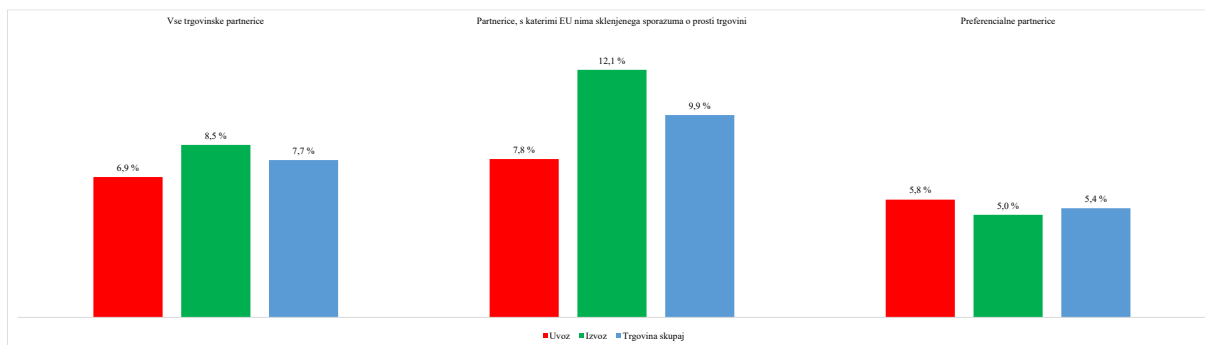
- Na primer, **sporazum ITA med EU in Čilom** zagotavlja okrepljen okvir za zaščito 216 geografskih označb EU (GO). To dopolnjuje obstoječi sporazum o vinih in žganih pijačah, ki že varuje 1 745 geografskih označb EU za vina ter 257 geografskih označb EU za žgane pijače in aromatizirana vina. ITA zagotavlja visoko raven zaščite zadevnih zaščiteneh geografskih označb in omogoča, da se v prihodnosti dodajo nove geografske označbe.

⁷ https://policy.trade.ec.europa.eu/analysis-and-assessment/ex-post-evaluations_en.

⁸ Predelani kakav je leta 2025 predstavljal 42 % skupne vrednosti uvoza kakava v EU iz Slonokoščene obale.

Trgovina EU s storitvami s preferencialnimi partnericami je leta 2024 (najnovejši razpoložljivi podatki) dosegla skoraj 1,4 bilijona EUR, kar je predstavljalo 47 % celotne trgovine EU s storitvami, in se je v primerjavi z letom 2023 povečala za 5,4 %. Kot je prikazano na sliki 5, je to pomenilo hitrejšo rast kot leto prej (5,0 %), vendar počasnejšo od rasti trgovine z vsemi partnericami in partnericami, s katerimi EU nima sklenjenih sporazumov o prosti trgovini⁹.

Slika 5: Letna rast trgovine EU s storitvami po vrsti partnerice (2023–2024)

Vir: izračuni GD za trgovino na podlagi Eurostatove tabele „bop_its6_tot“.

Skupna trgovinska bilanca EU v storitvenem sektorju se je povečala za 21,1 % in leta 2024 dosegla 193,7 milijarde EUR. Trgovinski presežek s preferencialnimi partnericami je znašal 184,3 milijarde EUR, v primerjavi z 9,4 milijarde EUR za vse trgovinske partnerice skupaj.

Vrednost trgovinskih sporazumov EU za trgovino s storitvami ponazarja tudi postopno poglobljanje dostopa do trga za storitvene sektorje, ki ga omogočajo ambiciozni trgovinski sporazumi, kot je sporazum s **Kanado**.

- Dvostranska čezmejna trgovina s storitvami med EU in **Kanado** se je od začetka začasne uporabe sporazuma leta 2017 povečala za 97 % in leta 2024 dosegla 50,8 milijarde EUR, v primerjavi s 25,6 milijarde EUR leta 2016.
- Decembra 2025 je začel veljati **sporazum o vzajemnem priznavanju (MRA) o priznavanju poklicnih kvalifikacij arhitektov**. Arhitektom iz EU omogoča pridobitev licence za opravljanje poklica arhitekta v Kanadi, kanadskim arhitektom pa pridobitev licence v državi članici EU, če izpolnjujejo nekatera merila glede kvalifikacij in izkušenj. MRA je del sporazuma CETA med EU in Kanado, katerega namen je okrepiti sodelovanje in olajšati priznavanje poklicnih kvalifikacij na obeh straneh Atlantika.

⁹ Največje trgovinske partnerice EU brez sporazuma o prosti trgovini, kot so ZDA (največja trgovinska partnerica EU na področju storitev) in Kitajska (četrti največja trgovinska partnerica EU na področju storitev), so leta 2024 zabeležile močno gospodarsko rast, medtem ko sta Združeno kraljestvo, ki je druga največja trgovinska partnerica EU, in Švica, ki je tretja, na splošno zabeležila skromno rast, tudi v trgovini s storitvami.

Leta 2025 je **EU ostala vodilna v svetu** tako pri izvozu kot uvozu **digitalno dobavljivih storitev**, katerih vrednost je leta 2024 znašala 1,7 bilijona EUR oziroma 58 % celotne trgovine EU s storitvami.

- Med obstoječe trgovinske sporazume s **poglavji o digitalni trgovini** spadajo sporazumi z Japonsko, Združenim kraljestvom, Novo Zelandijo in Čilom.
- Maja 2025 je EU podpisala svoj prvi namenski digitalni trgovinski sporazum z državo nečlanico EU. Samostojni **digitalni trgovinski sporazum (DTA)** s **Singapurjem**¹⁰ spodbuja digitalno trgovino med obema regijama z olajševanjem čezmejnih pretokov podatkov in zagotavljanjem pravne varnosti za podjetja. EU je 10. junija 2026 podpisala DTA z Republiko Korejo¹¹. Marca 2026 je EU začela pogajanja o DTA med EU in Kanado.
- DTA dopolnjujejo zadevne sporazume o prosti trgovini s sodobnimi in zavezujočimi pravili o digitalni trgovini. Namen teh pravil je povečati preglednost in predvidljivost za podjetja, spodbujati varno spletno okolje za potrošnike ter odpravljati ovire za digitalno trgovino.

Leto 2025 je bilo tudi prvo polno leto izvajanja **Sporazuma o spodbujanju trajnostnih naložb med EU in Angolo (SIFA)**, ki se osredotoča na ustvarjanje predvidljivejšega in podjetjem prijaznejšega naložbenega okolja. V ta namen je dvostranski Odbor za spodbujanje naložb januarja 2025 razpravljal o konkretnih ukrepih za zmanjšanje birokracije in povečanje preglednosti, med drugim o: (i) posodobitvi enotnega digitalnega okenca Angole za vlagatelje; (ii) spletni objavi seznama zahtev in pogojev za tuje naložbe v Angoli in (iii) omogočanju brezplačnega dostopa do spletne različice uradnega lista Angole. V začetku aprila 2026 je Komisija zaključila pogajanja o SIFA z **Ekvadorjem**, prvem tovrstnem sporazumu EU z latinskoameriško državo.

Novembra 2025 je EU z **Južno Afriko** podpisala svoje prvo **partnerstvo za čisto trgovino in naložbe (CTIP)**. CTIP bo podprl dvostransko trgovino in naložbe v čiste dobavne verige, ustvaril nove trgovinske in naložbene priložnosti ter okrepil dostop EU do surovin. Uvodni medvladni dialog je potekal 8. in 9. julija 2026 ter je temeljil na predhodnem dialogu med podjetji in vlado¹², v okviru katerega so bila zbrana stališča podjetij in prednostne naloge za izvajanje CTIP.

II.2 Promoviranje trgovinskih sporazumov EU

Leta 2025 je Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami in gospodarstvom še naprej krepila prizadevanja za **promoviranje novih sporazumov**.

¹⁰ [Sporazum o digitalni trgovini med EU in Singapurjem | EUR-Lex](#).

¹¹ Besedilo sporazuma: [Circabc](#).

¹² [Sporočilo za javnost: Partnerstvo Južne Afrike in Evropske unije za čisto trgovino in naložbe prehaja v fazo izvajanja z uvodnim dialogom med podjetji in vlado | ESZD](#).

- Komisija je še naprej **nadgrajevala svojo glavno platformo Access2Markets**¹³, ki je od uvedbe leta 2020 privabila več kot 13 milijonov obiskovalcev, od tega skoraj 3 milijone samo leta 2025. Za zbiranje povratnih informacij uporabnikov se je začela izvajati anketa, Komisija pa je začela delati na dodajanju novih funkcij, kot so nova zasnova in videonavodila. Doslej je Komisija za uporabo platforme usposobila 16 000 deležnikov, večinoma prek spletnih seminarjev, ki so potekali v več jezikih.
- Leta 2025 so višji uslužbenci Komisije sodelovali na **dnevih dostopa do trga**, organiziranih v osmih državah članicah. Ti dogodki so več kot 5 000 podjetjem iz različnih sektorjev (med njimi številnim MSP) omogočili neposredno sodelovanje z glavnim pooblašcem za nadzor izvrševanja trgovinskih pravil in drugimi višjimi predstavniki Komisije.
- Dejavnosti ozaveščanja v Bruslju in prestolnicah EU so dopolnjevala usklajena prizadevanja **delegacij EU** v partnerskih državah za promocijo novih trgovinskih sporazumov med deležniki na terenu. Te dejavnosti so bile namenjene podjetjem iz EU ter uvoznikom proizvodov in storitev EU, ki potrebujejo specializirano svetovanje.
 - Na primer, prvi **poslovni vrh EU in Nove Zelandije**, ki je potekal 24. oktobra 2025 v Aucklandu, je združil 500 poslovnih in političnih predstavnikov z obeh strani, da bi pomagal izkoristiti nove priložnosti, ki jih je ustvaril sporazum o prosti trgovini. Delegacija EU v Wellingtonu je sporazum o prosti trgovini promovirala na kmetijskih sejmih v Hamiltonu (junija) in Christchurchu (novembra).
 - Za promoviranje sporazuma ITA med **EU in Čilom** je delegacija EU v Santiagu začela kampanjo „Europa está a la vueltaITA“ (Evropa je tik za vogalom) in „Europa está cerquitaITA“ (Evropa je blizu), ki je vključevala široko pokritost na družbenih omrežjih in čilskem radijskem omrežju. Namen kampanje je bil približati sporazum ITA javnosti ter pokazati, da predstavlja pravo priložnost za Čile, njegove potrošnike in njegova podjetja.

II.3 Trgovina in trajnostni razvoj v središču pozornosti

Trgovinski sporazumi EU imajo **ključno vlogo pri krepitvi trgovine in trajnostnosti**. Določbe, ki spodbujajo mednarodne delovne in okoljske standarde, so bile del 15 sporazumov, sklenjenih od leta 2012 (začenši s trgovinskim sporazumom med EU in Republiko Korejo), in so se uporabljale v obdobju poročanja.

Leta 2025 se je nadaljevalo delo za zagotovitev učinkovitega izvajanja teh zavez, pri več partnerskih državah pa je bil dosežen napredek.

¹³ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home>.

- **Japonska, Čile in Angola** so sprejeli ukrepe za ratifikacijo temeljnih konvencij MOD v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu.
- **Japonska** je na podlagi pripomb Odbora strokovnjakov MOD za uporabo konvencij začela prehajati s programa tehničnega pripravištva na program zaposlovanja za razvoj znanj in spretnosti, pri čemer je upoštevala pripombe Odbora strokovnjakov MOD za uporabo konvencij. Poleg tega je Japonska začela prehajati na obvezni sistem trgovanja z emisijami (GX ETS) za svoj zeleni prehod.
- **Moldavija** je leta 2025 dosegla dober napredek pri sprejemanju svojega nacionalnega energetskega in podnebne načrta. Objavila je svoje nacionalno določene prispevke na podlagi Pariškega sporazuma in okrepila svoj sistem spremljanja, poročanja in preverjanja emisij toplogrednih plinov

Na rednih sestankih **skupnih odborov in svetov za trgovino in trajnostni razvoj** pogodbenice razpravljajo o vprašanih trgovine in trajnostnega razvoja. Tudi v letu 2025 je dvostransko sodelovanje s partnerskimi državami prineslo konkretne rezultate.

- Trgovinski odbor **EU-Nova Zelandija** je sprejel spremembo poglavja o trgovini in trajnostnem razvoju, ki odraža nadgradnjo varnosti in zdravja pri delu na status „temeljnih načel in pravic pri delu“ v skladu z odločitvami MOD.
- Novembra 2025 je po tem, ko je odbor za trgovino in trajnostni razvoj med **EU in Singapurjem** potrdil vzajemno zavezo k nadaljnjim in vztrajnim prizadevanjem za ratifikacijo in učinkovito izvajanje temeljnih konvencij MOD, singapurski parlament sprejel drugi predlog zakona o pravičnosti na delovnem mestu, kar je ključni korak k ratifikaciji temeljne konvencije MOD o diskriminaciji pri zaposlovanju in poklicu (C111). Predlog zakona določa nov okvir, v katerem lahko delavci zahtevajo pravno varstvo zaradi diskriminacije na delovnem mestu, in uvaja zaščitne ukrepe pred neresnimi zahtevki¹⁴.
- Po začetku veljavnosti **sporazuma ITA med EU in Čilom** 1. februarja 2025 sta EU in Čile začela pregled določb o trgovini in trajnostnem razvoju. Ta pregled je predviden v skupni izjavi o pregledu trgovine in trajnostnega razvoja, priloženi sporazumu ITA, njegov cilj pa je nadgraditi mehanizem izvrševanja in Pariški sporazum vključiti kot „bistveni element“.

Leta 2025 je Komisija nadaljevala tesno sodelovanje s civilno družbo, med drugim prek **notranjih svetovalnih skupin (DAG)**, ki združujejo podjetja, sindikate in druge deležnike. Notranje svetovalne skupine so ustanovljene v okviru 16 trgovinskih sporazumov EU¹⁵ za

¹⁴ Prvi predlog zakona je bil sprejet 8. januarja 2025. Zakoni o pravičnosti na delovnem mestu naj bi se začeli uporabljati do konca leta 2027, da bi imeli delodajalci dovolj časa za njihovo učinkovito izvajanje.

¹⁵ Stanje na dan 1. julija 2026: 16 notranjih svetovalnih skupin (vključno s Posvetovalnim odborom CARIFORUM).

sodelovanje s predstavniki civilne družbe v partnerskih državah in svetovanje Komisiji o vprašanjih v zvezi z izvajanjem.

- Leta 2025 so notranje svetovalne skupine EU in **Srednje Amerike** prvič dosegle soglasje o izdaji skupne izjave, v kateri predlagajo posebno tehnično sodelovanje na področju dela in okolja. Notranja svetovalna skupina EU in vse štiri **andske** notranje svetovalne skupine so izdale svojo prvo soglasno skupno izjavo, kar je nadaljnji korak v medregionalnem sodelovanju civilne družbe.
- Notranja svetovalna skupina EU za **Japonsko** je predlagala poglobitev izmenjav o zelenih ladijskih koridorjih, s poudarkom na zagotavljanju, da sta zeleni in pravični prehod tesno povezana. **Japonska notranja svetovalna skupina** je skupni dialog s civilno družbo izkoristila za podporo bolj regulativno zasnovanemu pristopu EU k zelenemu prehodu in predlagala, naj tudi Japonska poveča svoje ambicije.

Leta 2025 je Komisija nadaljevala tudi preiskave in dosegla napredek v zvezi s **pritožbami zaradi domnevnih kršitev zavez glede trgovine in trajnostnega razvoja**.

- Komisija je leta 2025 **zaključila predhodno oceno** dveh pritožb v zvezi z **Vietnamom**. Analiza je pokazala, da še vedno obstajajo pomisleki glede vprašanj v zvezi z delom, zlasti glede ratifikacije Konvencije MOD št. 87. Vietnam ni dokazal, da bi bilo mogoče sprejetje njegovega spremenjenega zakona o sindikatih in spremembe vietnamske ustave razlagati kot korake k izpolnitvi obveznosti države, da si „še naprej vztrajno prizadeva za ratifikacijo te konvencije MOD“. Komisija je zahtevala dodatne podrobne informacije in pojasnila ter to vprašanje še naprej odpira na vseh ravneh pri svojih vietnamskih sogovornikih.
- Komisija je prejela eno **ново pritožbo** v zvezi z **Ekvadorjem**, v kateri se trdi, da država ni izpolnila svojih obveznosti iz trgovinskega sporazuma z EU, na primer glede priznavanja sektorskih sindikatov in svobode združevanja. Zadeva zajema tako vprašanja v zvezi z delom kot okoljska vprašanja in se trenutno pregleduje.
- Leta 2025 je Komisija prejela prvo pritožbo v zvezi s **splošno shemo preferencialov** (v zvezi s **Pakistanom**), ki se trenutno pregleduje.

Nazadnje je EU za nadaljnje spodbujanje izpolnjevanja zavez glede trgovine in trajnostnega razvoja ter za doseganje resničnih sprememb na terenu v partnerskih državah svojim trgovinskim partnerjem še naprej zagotavljala **tehnično pomoč** v letu 2025.

- EU je nadaljevala sodelovanje z MOD pri izvajanju **programa Trgovina za dostojno delo**¹⁶. Program je namenjen spodbujanju socialnega dialoga in podpira boljše

¹⁶ [Trgovina za dostojno delo](#).

uporabo mednarodnih delovnih standardov v prednostnih partnerskih državah, zlasti v Afriki in Aziji.

- EU je leta 2025 v partnerstvu z Organizacijo za prehrano in kmetijstvo (FAO) ter zasebnim sektorjem začela izvajati program **Spodbujanje trajnostne proizvodnje hrane v Keniji**. Ta projekt v vrednosti 10 milijonov EUR, ki ga financira EU, je namenjen 40 000 malim kmetom in podpira proizvodnjo hrane, odporno na podnebne spremembe, v petih okrožjih v zahodni Keniji.

III. Pomoč MSP pri iskanju mesta v svetovni trgovini

Leta 2025 je Komisija znova uporabila različne instrumente, da bi podjetjem iz EU pomagala čim bolje izkoristiti trgovinske sporazume EU, pri čemer je posebno pozornost namenila posebnim potrebam malih in srednjih podjetij (MSP)¹⁷.

Prvič, to se izvaja prek **posebnih poglavij o MSP**¹⁸ v trgovinskih sporazumih EU s posebnimi zavezami za olajšanje dostopa manjših podjetij do trga. Kontaktne točke na obeh straneh se redno sestajajo, da bi v okviru celotnega sporazuma obravnavale vprašanja, pomembna za MSP. Na primer, po začetku veljavnosti trgovinskega sporazuma med **EU in Novo Zelandijo** so se kontaktne točke za MSP sestale dvakrat, da bi zagotovile, da so na spletiščih in informacijskih platformah, namenjenih MSP, na voljo posebne vsebine.

Drugič, Komisija je leta 2025 nadaljevala uspešno in dobro uveljavljeno sodelovanje z **Evropsko podjetniško mrežo**¹⁹ (EEN). Mreža ponuja usmeritve in storitve MSP z mednarodnimi ambicijami, vključno z zagonskimi podjetji in podjetji v razširitveni fazi. To se izvaja s pomočjo njenih uveljavljenih vozlišč na več kot 20 strateških trgih zunaj EU, kot so Brazilija, Kanada, Indija, Japonska, Mehika, Singapur, Združeno kraljestvo in Vietnam.

IV. Odpravljanje ovir in iskanje rešitev

Kombinacija nenehnih geopolitičnih napetosti, gospodarskih nihanj in sprememb v trgovinskih politikah je leta 2025 še naprej oblikovala svetovno trgovinsko okolje. Eden glavnih izzivov je bilo obvladovanje nestanovitnih odnosov s **Kitajsko** in **ZDA**, največjima nepreferencialnima trgovinskima partnericama EU.

Trgovinski dogovor med **EU in ZDA** z dne 27. julija 2025 in skupna izjava EU-ZDA z dne 21. avgusta 2025²⁰ določata politično zavezo obeh strani, da si bosta prizadevali za ponovno vzpostavitev stabilnosti in predvidljivosti v trgovinskih in naložbenih odnosih med EU in

¹⁷ Leta 2023 je blago in storitve izvažalo skoraj 682 000 MSP iz EU (najnovejši razpoložljivi podatki).

¹⁸ Trgovinski sporazumi EU, ki so veljali leta 2025 in so vsebovali poglavja o MSP: Kanada, Japonska, Združeno kraljestvo, Nova Zelandija in Čile.

¹⁹ <https://een.ec.europa.eu/>.

²⁰ [Skupna izjava o okviru Združenih držav Amerike in Evropske unije za sporazum o vzajemni, pravični in uravnoteženi trgovini – trgovina in gospodarska varnost.](#)

ZDA v korist podjetij in državljanov. Evropska unija je še vedno prepričana, da visoke carine škodujejo svetovnemu gospodarstvu. Vendar izpogajani rezultat ustvarja podlago za nadaljnji dialog in razvoj čezatlantskih odnosov, tudi z znižanjem carin in prizadevanji za sodelovanje na področjih skupnega strateškega interesa. Na področju kritičnih rudnin sta EU in ZDA 24. aprila 2026 podpisali memorandum o soglasju²¹ o strateškem partnerstvu za kritične rudnine in se dogovorili o akcijskem načrtu EU-ZDA za kritične rudnine²². Evropska unija še naprej sodeluje z ZDA pri iskanju rešitev, zlasti kadar za izvoz iz EU veljajo carine, ki presegajo 15-odstotno tarifno zgornjo mejo, tudi za jeklo in aluminij, baker in njihove derivate ter za tovarnjake in sestavne dele zanje. V zvezi s tem so ZDA že črtale nekatere proizvode s seznama derivatov jekla in aluminija, znižale tarifno obravnavo za proizvode industrijskih strojev ter poenostavile in pojasnile način uporabe carin. Čeprav je to korak v pravo smer, bo Evropska unija še naprej sodelovala z ZDA, da bi zagotovila, da bo za ves izvoz derivatov iz EU veljala 15-odstotna tarifna zgornja meja in da zanj ne bodo veljale nobene dodatne upravne zahteve, v skladu s skupno izjavo EU-ZDA.

V odnosih s **Kitajsko** je bil dosežen napredek pri ohranjanju zmožnosti evropskih tehnoloških podjetij, da učinkovito branijo svoje pravice intelektualne lastnine (standardni bistveni patenti, kot so tisti, ki se uporabljajo v mobilnih komunikacijah).

Države in trgovinski bloki po vsem svetu se še naprej spoprijemajo z iskanjem ravnovesja med zaščito domačih industrij in zagotavljanjem sistema proste in pravične trgovine. Zato spremljanje zavez glede dostopa do trga, ki so jih sprejeli trgovinski partnerji EU, ostaja ključna prednostna naloga.

IV.1 Najnovejše informacije o ovirah pri dostopu do trga

Nove ovire, evidentirane leta 2025²³

Leta 2025 je bilo v zbirki podatkov Komisije o dostopu do trga skupno **evidentiranih 13 novih ovir**. Uvozni tarifni ukrepi in davki so predstavljali 6 novih ovir: 3 od njih so se nanašale na sanitarne in fitosanitarne ukrepe ter tehnične ovire v trgovini, en ukrep pa na omejitve pri javnih naročilih.

Največ novih trgovinskih ovir je bilo evidentiranih v ZDA in Kanadi (4 oziroma 2). V južnem Sredozemlju²⁴ so bile evidentirane 3 nove trgovinske ovire (v primerjavi z 8 leta 2024). Tesno mu je sledilo območje južne in jugovzhodne Azije, Avstralije in Nove Zelandije, na katerem sta bili evidentirani 2 novi oviri (v primerjavi s 6 leta 2024). V regijah Daljni vzhod ter Afrika in Pacifik je bila evidentirana po 1 ovira.

²¹ [Circabc](#).

²² [Circabc](#).

²³ Glej seznam na strani GD za trgovino o izvajanju in izvrševanju: [Izvajanje in izvrševanje trgovinskih sporazumov EU – trgovina in gospodarska varnost](#).

²⁴ Južne sosedo, Bližnji vzhod, Turčija, Rusija in Srednja Azija.

Delno ali v celoti odpravljene ovire in pozitivni premiki leta 2025²⁵

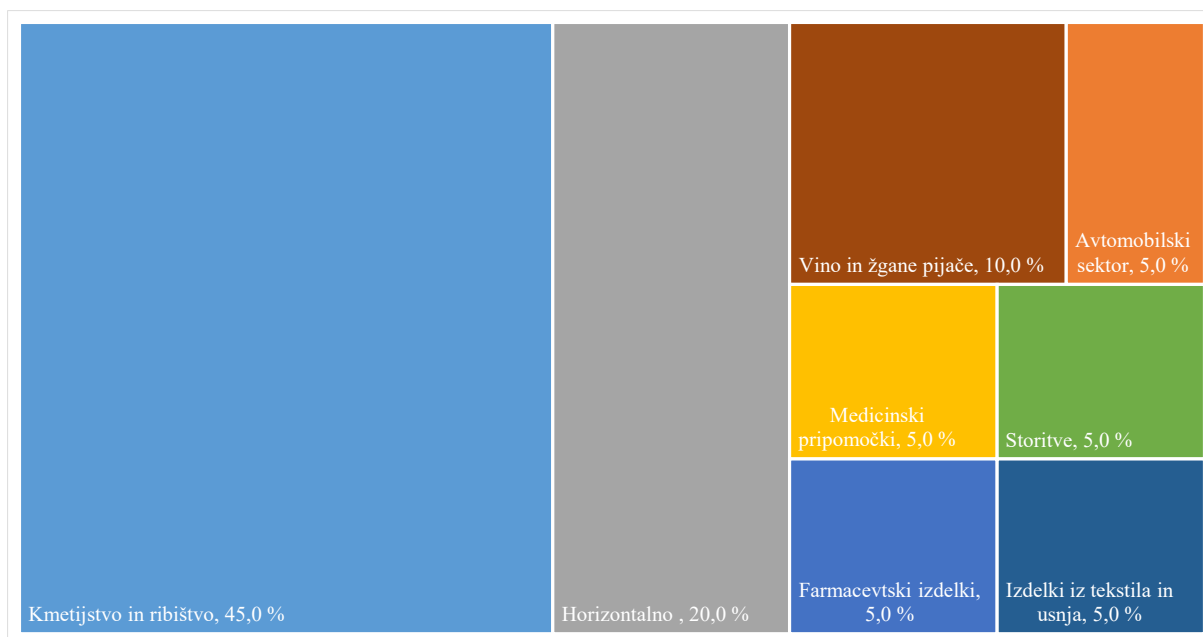
Dosežen je bil napredek pri odpravljanju trgovinskih ovir, saj je bilo v **14 partnerskih državah v celoti ali delno odpravljenih 20 ovir**. To je bilo doseženo s kombinacijo diplomatskih prizadevanj in učinkovite uporabe institucionalnih mehanizmov v okviru dvostranskih trgovinskih sporazumov in v STO, kot kažejo naslednji primeri.

- **Japonska** je odpravila začasne ustavitve uvoza proizvodov živalskega izvora, potem ko so zadevne države potrdile, da so pogoji v zvezi z zdravjem živali izpolnjeni (na primer za švedsko svinjino, predelane poljske proizvode iz govejega mesa ter belgijsko goveje meso in proizvode iz govejega mesa).
- **Vietnam** je po sprejetju zakona o farmaciji z dne 21. novembra 2024 izdal novo okrožnico, ki ureja registracijo zdravil in sestavin zdravil. Okrožnica, ki je začela veljati 1. julija 2025, je vključevala pospešen mehanizem izdajanja dovoljenj, s katerim se za inovativna zdravila, ki so jih že odobrili strogi regulativni organi, kot je Evropska agencija za zdravila, skrajša obdobje ocenjevanja s štirih ali petih let na devet mesecev.
- Po rednih stikih med EU in **Argentino** je Argentina trajno znižala izvozne dajatve za glavne kmetijske primarne proizvode in njihove stranske proizvode. Z novim odlokom, sprejetim decembra 2025, so bile določene nižje stopnje izvoznih dajatev za več žitnih verig, vključno s sojo, pšenico in ječmenom.

Kot je prikazano na sliki 6, se je večina obravnavanih ovir (45 %) nanašala na **sektor kmetijstva in ribištva**. Poleg tega se je 20 % primerov nanašalo na medsektorska vprašanja.

Slika 6: Odstotek obravnavanih ovir po sektorjih (2025)

²⁵ Glej seznam na strani GD za trgovino o izvajanju in izvrševanju: [Izvajanje in izvrševanje trgovinskih sporazumov EU – trgovina in gospodarska varnost](#).

Komisija je v tesnem sodelovanju s trgovinskimi svetovalci držav članic in panožnimi združenji v obdobju poročanja dosegla dodaten napredek pri odpravljanju ovir. To ima neposreden pozitiven učinek na evropska podjetja v zadevnih sektorjih, saj jim pomaga zmanjšati stroške, izboljšuje dostop do trga za izvoznike EU in zagotavlja oskrbo s pomembnimi industrijskimi vložki.

Stalno sodelovanje s partnerskimi državami je leta 2025 znova prineslo **pozitivne premike**, kot je prikazano v nadaljevanju.

- **Singapur** je priznal regionalizacijske ukrepe EU za visokopatogeno aviarno influenco, afriško prašičjo kugo ter slinavko in parkljevko in s tem utrl pot večjemu izvozu kmetijsko-živilskih proizvodov iz EU. Država je uvedla tudi ukrepe za olajševanje trgovine v zvezi s „potrdilom o skotitvi in reji“ ter Grčiji in Litvi podelila odobritev države za več vrst jajčnih in mesnih proizvodov.
- **Vietnam** je odobril uvoz 14 proizvodov živalskega izvora in 2 rastlinskih proizvodov iz EU, 4 dodatni proizvodi pa so dosegli zadnjo fazo postopka odobritve, s čimer se je zmanjšal zaostanek pri dovoljenjih za dostop do trga. Poleg napredka pri posameznih zadevah so se vietnamski organi strinjali, da bodo izvedli združene revizije, ki zajemajo več držav članic in proizvodov, kar pomaga prihraniti čas in vire.
- Po misiji Komisije na visoki ravni v **Brazilijo** oktobra 2025 je država odobrila več rastlinskih proizvodov in na predhodni seznam uvrstila 48 proizvodov živalskega izvora iz 18 držav članic.

Pozitivni premiki so bili evidentirani tudi pri **notranji regulativni ukrepi**, kot so tehnične ovire v trgovini in regulativne ovire, kar je evropskim podjetjem olajšalo dostop do trga v različnih sektorjih.

- **Kolumbija** se je zaradi intenzivnih dvostranskih razprav z EU odločila priznati potrdila EU o prosti prodaji kot dokazilo o skladnosti proizvodov s kolumbijskimi tehničnimi predpisi. Zato proizvajalcem vina iz EU, ki želijo izvažati v Kolumbijo, ne bo več treba opraviti dodatnega testiranja. Izvoz vina iz EU v Kolumbijo je leta 2025 znašal približno 33 milijonov EUR, kar je približno štirikrat več kot leta 2013, ko se je sporazum začel uporabljati.
- Zaradi prizadevanj EU na dvostranski in večstranski ravni je **Indija odpravila odredbe o nadzoru kakovosti** za 115 proizvodov EU, izvoženih v Indijo. Izvoz iz EU je bil pred tem oviran ali včasih zaustavljen²⁶ zaradi tehničnih predpisov, ki so se sklicevali na standarde, specifične za Indijo (kljub obstoju mednarodnih standardov), in postopkov ugotavljanja skladnosti, strožjih od potrebnega, kot je obvezno testiranje v indijskih laboratorijih.

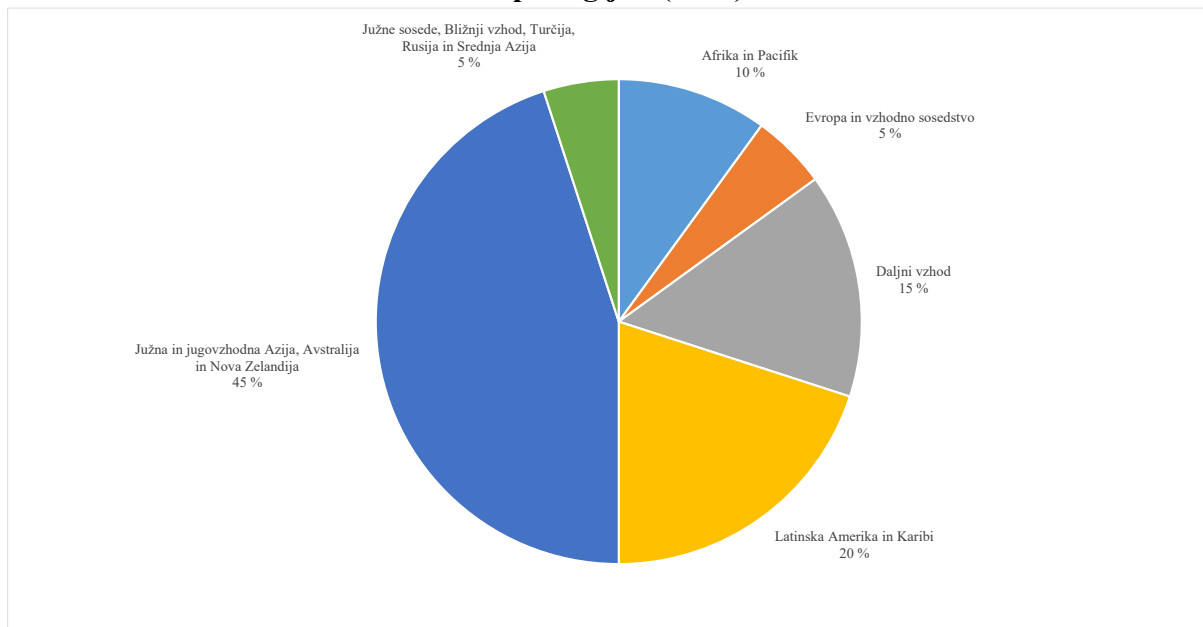
Komisija je leta 2025 še naprej obravnavala omejitve, ki so jih uvedli nekateri trgovinski partnerji, zlasti za **izvoz surovin**, od prepovedi izvoza do zahtev za izvozna dovoljenja in kvot. Komisija te omejitve obravnava neposredno na dvostranski ravni, na namenskih medvladnih srečanjih in prek ustreznih kanalov STO.

- Nedavni stiki med Komisijo in vlado **Demokratske republike Kongo (DRK)** so na primer pomagali preprečiti prepoved izvoza vseh kobaltovih derivatov, ki je bila uvedena februarja 2025. Prepoved bi imela negativne posledice za nekatere rafinerije v EU, odvisne od teh surovin. Oktobra 2025 je DRK prepoved nadomestila s sistemom kvot, s katerim je omejila izvoz za leti 2026 in 2027 (skupaj s strateško rezervo), da bi stabilizirala cene in povečala domačo dodano vrednost. Komisija še naprej spremlja stanje, da bi zagotovila, da interesi EU ne bi bili ogroženi.

Kot je prikazano na sliki 7, **se je večina v celoti ali delno odpravljenih ovir (9 od 20) nanašala na države v regiji, ki zajema južno in jugovzhodno Azijo, Avstralijo in Novo Zelandijo.** Sledile so države v regiji Latinske Amerike in Karibov, v kateri so bile leta 2025 odpravljene 4 ovire.

²⁶ Evropska unija je na primer pred letom 2023, ko so bile uvedene odredbe o nadzoru kakovosti, v Indijo v povprečju izvozila viskozna rezana vlakna v vrednosti 1,4 milijona EUR; po njihovi uvedbi je bil izvoz iz EU dejansko zaustavljen.

Slika 7: Odstotek obravnavanih ovir po regijah (2025)

IV.2 Najnovejše informacije o enotni vstopni točki za pritožbe

Enotna vstopna točka²⁷ Komisije je centralizirana platforma, ki podjetjem, trgovskim združenjem in drugim deležnikom EU omogoča lažje prijavljanje trgovinskih ovir. Pritožbe se lahko vložijo z uporabo namenskih spletnih obrazcev na platformi Access2Markets.

Deležniki EU morajo izpolniti te obrazce, da Komisiji zagotovijo dovolj informacij za izvedbo predhodne ocene in določitev ustreznega ukrepanja. Komisija lahko po potrebi tudi na lastno pobudo (*po uradni dolžnosti*) vloži pritožbo.

Praktični primer: Malezijski predpisi o živilih

Pritožba: Enotna vstopna točka je 23. novembra 2023 prejela pritožbo v zvezi s spremembo, ki jo je **Malezija** uvedla v svoj predpis o živilih. S spremembo je bila za nekatera vina in žgane pijače določena najnižja/najvišja vsebnost alkohola (volumski delež), kar je dejansko preprečevalo uvoz nekaterih vin in žganih pijač iz EU v državo.

Sprejeti ukrep: Po vztrajnem sodelovanju EU z Malezijo tako na dvostranski ravni kot v Odboru STO za tehnične ovire v trgovini se je Malezija strinjala, da prilagodi določbe svojega

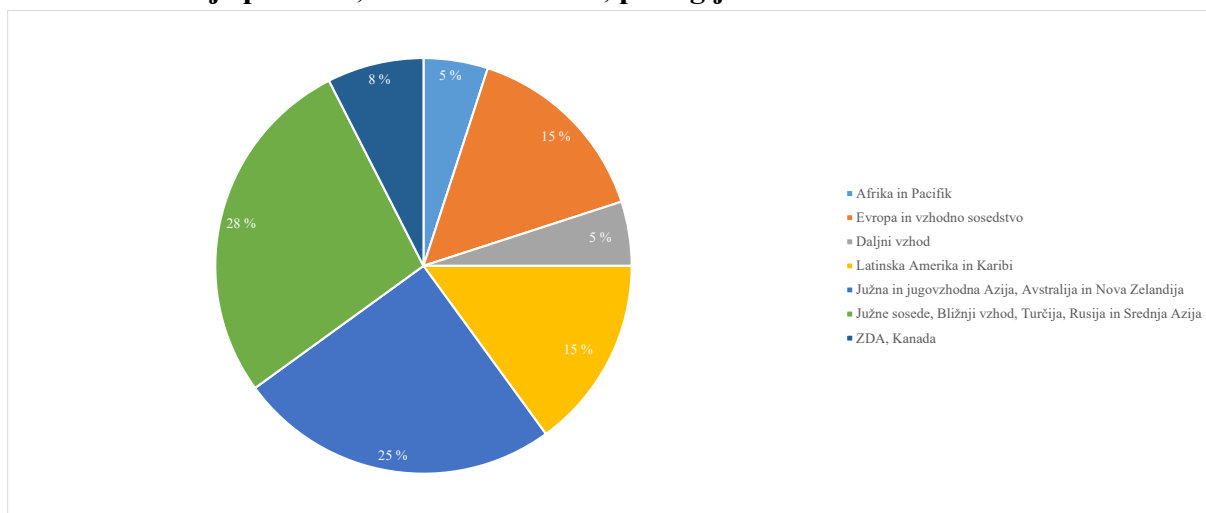
²⁷ <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/content/single-entry-point-0>.

predpisa o živilih glede vsebnosti alkohola v likerjih in vinu ter določbe o konzervansih, barvilih in drugih tehničnih vidikih. Oktobra 2025 je Malezija v svojem zveznem uradnem listu uradno objavila spremembe, ki obravnavajo pomisleke EU v zvezi z nekaterimi standardi za alkoholne pijače (rum, trnuljev džin in likerje). Druge spremembe še niso bile izvedene, dvostransko sodelovanje pa se nadaljuje.

Vpliv: Izvozniki EU imajo lahko koristi od teh posodobljenih pravil, kar pomeni konkreten dosežek pri izboljšanju dostopa do trga.

Kot je prikazano na sliki 8, je enotna vstopna točka leta 2025 prejela 40 zunanjih pritožb v zvezi s trgovskimi ovirami v 21 partnerskih državah. Največji delež (28 %) se je nanašal na južne sosedo, Bližnji vzhod, Turčijo, Rusijo in Srednjo Azijo, sledila pa je regija južne in jugovzhodne Azije, Avstralije in Nove Zelandije (27 %).

Slika 8: Zunanje pritožbe, vložene leta 2025, po regijah

Od uvedbe leta 2020 je enotna vstopna točka prejela povprečno 40 zunanjih pritožb na leto. Leta 2025 se je večina zunanjih pritožb nanašala na horizontalne ukrepe in storitve (po 6 pritožb) ter sektor kmetijstva in ribištva (5). Med pritožniki so prevladovala posamezna podjetja iz EU (18) in trgovinska združenja (15), sledili pa so drugi deležniki (4) in države članice EU (3). Komisija je vložila 1 pritožbo po uradni dolžnosti.

V. Dvostransko in večstransko reševanje sporov

Čeprav se večina ovir še naprej obravnava z dvostranskim sodelovanjem s trgovinskim partnerjem prek dvostranskih trgovinskih odborov ali odborov STO, je treba v nekaterih primerih še vedno začeti formalne postopke za reševanje sporov, bodisi na podlagi dvostranskega sporazuma bodisi v STO.

Reševanje sporov ostaja pomembna možnost za ukrepanje EU na področju izvrševanja. To je uveljavljen, na pravilih temelječ pristop k reševanju sporov, ki trgovcem, podjetjem in vladam zagotavlja pravno varnost in predvidljivost.

Leta 2020 so EU in druge članice STO za odpravo ohromitve pritožbenega organa STO vzpostavile **večstransko začasno ureditev za arbitražo v primeru pritožb (MPIA)**. MPIA zagotavlja, da je mogoče pravila STO izvrševati z razsojanjem v STO in da pritožb ni mogoče vlagati „v prazno“. Po več pristopih leta 2025 in v začetku leta 2026 pred 14. ministrsko konferenco STO ureditev MPIA²⁸ zdaj zajema 61 od 166 članic STO (vključno z državami članicami EU), kar predstavlja 60 % svetovne trgovine.

Januarja 2025 je EU sprožila **spor v okviru STO proti Kitajski** glede licenčnih pogojev na svetovni ravni za standardne bistvene patente (DS632). Postopek pred odborom še poteka.

Julija 2025 je EU začela arbitražni postopek na podlagi pridružitvenega sporazuma med **EU in Alžirijo** v zvezi z omejitvami Alžirije na področju trgovine in naložb.

Leta 2025 so bili zaključeni naslednji spori, kar je privedlo do **odprave trgovinskih ovir** v partnerskih državah.

- Julija 2025 je pritožbeni arbiter STO v zadevi DS611 (Kitajska – uveljavljanje pravic intelektualne lastnine) ugotovil, da je nenapisana kitajska politika v zvezi s prepovedjo začetka postopka v isti zadevi pred drugim sodiščem Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine. **Kitajska je nato sporočila, da je to politiko umaknila.** Glede na nenapisano naravo kitajske politike v zvezi s prepovedjo začetka postopka v isti zadevi pred drugim sodiščem bo Evropska komisija še naprej pozorno spremljala razmere. Arbitražna odločba krepi varstvo evropskih pravic intelektualne lastnine na mednarodni ravni, saj zagotavlja, da ključni trgovinski partnerji, kot je Kitajska, izpolnjujejo zaveze iz Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine. Zagotavlja varstvo pravic evropskih inovatorjev v ključnih tehnologijah, kot so 5G in brezžične tehnologije, ki so pomembna prednost za gospodarstvo EU.
- Oktobra 2025 je EU v zadevi DS591 (Kolumbija – protidampinške dajatve na zamrznjeni ocvrti krompirček iz Belgije, Nemčije in Nizozemske) dosegla uspeh v postopku za ugotavljanje skladnosti v tem sporu. Zato je marca 2026 **Kolumbija razveljavila dajatve, neskladne s pravili STO.**

²⁸ Seznam članic je na voljo tukaj: [Večstranska začasna ureditev za arbitražo v primeru pritožb \(MPIA\)](#).

Novembra 2025 je **EU zaključila spor** DS610 (Kitajska – ukrepi v zvezi s trgovino z blagom), saj so bili ključni cilji spora doseženi in **je zadevna trgovina ponovno stekla**.

Decembra 2025 je **EU** po arbitraži o ravni protiukrepov **prejela dovoljenje STO za sprejetje protiukrepov** v sporu DS577 (ZDA – zrele oljke) v zvezi z ukrepi ZDA glede zrelih oljk iz Španije.